

UNITÁRIUS ÉLET

I. ÉVFOLYAM, 7—8. SZÁM.

1947. JUNIUS 15—JULIUS 1.

Az angol unitáriusok főtanácsai ülése

Részletek az angol belügyminiszter előadásából

A mi egyházi főtanácsai üléseinknek felel meg az angol unitáriusoknak évenként Londonban tartott nagygyűlése, melyen megválasztják az egyházi központ tiszteit, megalakítják a különböző bizottságokat, meg tárgyalják az egyházakozságek munka eredményeit és megvitatják az unitarizmus lényegét érintő összes korszerű kérdéseket.

Az Angol Unitárius és Szabad Egyházak Tanácsa ez évben április közepén tartotta meg Londonban szokásos tavaszi ülését. Az *Inquirer* április 26-i száma részletes beszámolót ad az ülések lefolyásáról és bőszeges részleteket közöl az elhangzott beszédekből és magas színvonalú előadásokból. Sajnos lapunk szűkre szabott terjedelme miatt még általános képet sem tudunk nyújtani a ránk unitáriusokra oly nagy jelentőségű eseményről. Nem mulaszthatjuk el azonban, hogy egyes kimagasló jelenségekről ne tájékoztassuk olvasóinkat.

Első helyen említjük, amit az *Inquirer* is külön kiemel, hogy az ideai ülés szokatlanul népes volt, ami azt igazolja, hogy az angol unitáriusok érdeklődése az egyház és az unitarizmus iránt a háború után jelentősen fokozódott. Erre mutat a pénzügyi helyzetről szóló jelentés is, mely szerint az egyházi központnak 100.000 fontos egyházi alap létesítése céljából kibocsátott felhívására az elmúlt, nem egészen két esztendő alatt már 79.000 fontot befizettek az unitárius hívek a szokásos, vállalt hozzájárulásaikon felül és minden remény meg van arra, hogy egy év alatt a hiányzó 21.000 font is össze fog gyűlni, tekintve, hogy az utolsó 500 font részletre már megtörtént a felajánlás.

Az angol unitáriusok évenként választják központi szervezetük elnökét és alelnökét. Az alelnök rendszerint követi az elnököt a rákövetkező évben. Az ideai nagygyűlés Lawrence Redfern lelkészt, Liverpool nagytudású és kivételes szónoki képességekkel megáldott lelkipásztort választotta egyhangú lelkesedéssel a most következő évre elnökké és a bizalom hasonló teljes megnyilatkozása mellett F. J. M.

Stratton professzort, a cambridgei egyetem nagynevű csillagászati-fizika tanárát a cambridgei unitárius egyházközség buzgó elnökét pedig alelnökké.

Redfern elnök magasszínvonalú, remek beköszöntőjében kifejtette, hogy bár tengernyi megkísértés vár a háború utáni emberiségre, mégis hisz a jószág végső győzelmében. Rendületlenül bizik abban, hogy az egyházak, a változott viszonyok között is teljesítik hivatásukat és tudatában van annak, miszerint az unitáriusok által bizonyítják be ebben az apokaliptikus méretű küzdelemben közreműködésük nélkülözhetetlenségét, hogy az egy Istenről és az embertestvériségről vallott hitüket valóban cselekvő erővé tudják tenni mindennapi életükben.

Megrázó erővel mutatott rá, hogy ennek az apostoli munkának az irányítására kivételes tehetségű, magasan képzett lelkészekre van szüksége az unitárius egyháznak. Lelkes szavakkal szólította fel az ifjúságot, hogy vállalják a lelkeszi pályát nemes, bár nehéz hivatását és ugyanakkor komoly intelligenciával, figyelmeztette az egyházközségeket, hogy emeljék fel a lelkészek javadalmazását és tegyék lehetővé számukra, hogy minden erejüket és képességüket Isten és az emberek szolgálatának szentelhessék.

— Tudom, — mondotta többek között, — hogy a világot a hitetlen-

ségtől és anyagiasságtól az ész egyedül meg nem válthatja. Vanak dolgok égen és földön, melyeket véges emberi elme be nem foghat. Mégis a gondolkozó elme következtetéseihez való hűtlenség, csak múló tévedés lehet. Minden olyan kísérlet, mely az emberi tudatlanságra akar tekintélyi egyházat felépíteni, eleve pusztulásra van ítélve.

— Mi unitáriusok, — mondotta befejezésül — számbelileg talán nem vagyunk olyan erősek, mint lenni szeretnénk, de erősebbek lehetünk azok által az emberek által, kik szívvel-lelékkel helyt állanak hitünk igazságai mellett.

— Az új reformáció és megújulás, melyért annyit imádkoztunk és melyet oly régóta várunk, egyszer mégis egy új pünkösdi erejével fog bekövetkezni, hogy mint hatalmas tűzszlop felgyújtsa a közömbösség és hamisság mezőit.

Meg kell emlékeznünk arról a két nagyjelentőségű határozati javaslatról, amelyet Redfern elnök előterjesztésében a gyűlés magáévá tett és határozattá emelt.

Az egyik határozat így szól:

„Lelkészek és egyházi kiküldötteknek ez az évi közgyűlése, — megállapítva, hogy egy harmadik háború felmérhetetlen csapást jelentene a civilizáció számára, — annak a meggyőződésének ad kifeje-

Amerikai unitárius testvéreink ajándéka

Az Amerikai Unitárius Segítő Bizottság (American Unitarian Service Committee) a háborúsújtotta Európa nemzeteknek megsegítése évente háromszor annyit költ, mint amekkora egyházi költségvetése. Segélyeit felekezetre és nemzetiségre való különbség nélkül adja. Genfi központja útján kutatja fel, hogy hol, mire van szükség. A Segítő Bizottság magyarországi megbízottja Rev. C. Fisher előterjesztést tett az amerikai központnak aziránt, hogy a magyar falvak és tanyák népének megsegítésére küldjenek 6 olyan vándorautót, amelyenek az amerikai vidékeken járnak, s amelyekeken tökéletesen berendezett műtők lévén, lehetővé teszik, hogy bármely operációt elvégezzenek rajta az azokat kísérő orvosok. Az autók orvosi laboratóriumában a legkomplikáltabb Krogh-féle vizsgálatok is elvégezhetők. Ezek a tökéletesen felszerelt autók kiegészítenék az M. N. D. Sz. most úton levő egyszerűbb felszerelésű, főként szem- és fogkezelést végző egészségügyi vándorautóinak nagyfontosságú munkáját. Az Amerikai Unitárius Segítő Bizottság megbízta genfi központját, hogy ez ügyben tegyen jelentést. Rev. Fisher most Genfben azon fáradozik, hogy Magyarország mielőbb megkapja ezt a nagyszerű egészségügyi segítséget.

zést, hogy nemzetközi törekvések, még az egyházak támogatásával sem tudják a háború kitörését megakadályozni. A világnak mindenekelőtt az istenfiúság új embertestvériség princípiumainak elismerésén alapuló, tisztá vallási hitre van szüksége, mely a mindennapi élet összes problémáira alkalmazható. Az egyházaknak meg kell tisztítani hitelveiket, elejtven zavaros és avult dogmáikat és arra kell törekedniük, hogy a kor szüntelen kihívásaira az igazságosság és szeretet egyetemes törvényeinek szolgálatával adjanak új, őszinte feleletet.

A másik határozat a játék- és fogadás szenvedélyének leküzdésére irányul. „Felhívja a lelkészek, vasárnapi oktatók, valamint az egyház minden tagjának figyelmét a házardjátékok és fogadások erkölcsromboló, káros szenvedélyére, mely újabban félelmetes mértékben hatalmába kerítette az ifjúságot. Figyelmezteti az egyházközségek vezetőit, hogy ebben a kérdésben a legszigorúbb, elítélő álláspontot foglalják el és igyekezzenek meggyőzni a fiatal nemzedéket, hogy ezek a veszedelemes szokások gyökerében támadják meg az egyén jellemét és megingatják a társadalom jólétét.”

A gyűlésen elhangzott nagyértékű előadások között kimagasló helyet foglal el J. Chuter Ede, országszerte népszerű unitárius államférfinek, a jelenlegi munkáspárti angol kormány belügyminiszterének, „Szabadság a szervezett társadalomban” címen tartott nagyszerű előadása. A hatalmas termet zsúfolásig betöltő hallgatóság feszült érdeklődése mellett fejtette ki, hogy a szabadság, kezdve a görög város-államok korától egészen a legutóbbi századig mindig ismert tényező volt az államok életében, csak hogy keveseknek jutott osztályrészül.

— Az általános választójog ellenben, nemcsak a pátriciusoknak, kereskedőknek és értelmiségi foglalkozásúaknak jelent szabadságot, — mondotta Chuter Ede, — hanem a mesterembereknek és munkásoknak is. És amint nemzetközi viszonylatban tervezzük, hogy az eddig csatlósi sorsra ítélt államok szuverenitását és függetlenségét biztosítsuk, éppen úgy kell biztosítani az állam keretén belül minden egyes polgár személyi szabadságát. Nemzetünk ezidőszereint mélyebben szolgálatába állott a lehetőségek egyenlősége tanának, mint bármikor azelőtt. Ha nem is jelenti a cél teljes elérését, de igen jelentős lépésnek tartom az 1944-es „Nevelési törvényt”. Ez a törvény a szülőkre, tanítókra és a nevelés ügyét intéző szervekre egy új kötelezettséget ró, melynek teljesítése forradalmi hatást váltana ki a társadalmi értékről vallott rendszerünkben. A gyermeknek egyszerű elemi iskolai oktatása helyett, a

törvény kötelezi őket, hogy minden egyes gyermeket korának, képességének és tehetségének megfelelően, teljes mérvű nevelésben részesítsenek. A hangsúly, amint arra a parlamenti tárgyalások során is határozottan rámutattam „a tehetség” szón van. A tehetség felfedezése és fejlesztése biztosítja az egyén gyarapodását. Az ifjú élet nevelésének elemi kötelezettségei közé tartozik a felismerése és növelése a személyi felkészültségnek, bármilyen kismérvű legyen is az. Az az igazi nagy nevelő, aki rá tudja bírni a gyermeket, hogy gyümölcsöztessen az ő egyetlen talentumát. Istennek a szüntelen megújuló kegyelme éppen abban van, hogy egymástól különböző, egyéni, új élettel ajándékozta meg a világot. Most azután, amennyiben lehetővé tesszük, mindenekelőtt éppen a legkevésbé megáldottak számára, hogy a természetes fejlődés során elérjék képességeik legteljesebb fokát, ezáltal biztosítjuk, hogy az isteni kegyelomben gazdag áldást hozzon a társadalomra. És jelenti az igazi szabadságot az egyén számára, vagy amint azt Laski tanár fogalmazta: „A szabadság lényege a meg nem szűnő egyéni kezdeményezés gyakorlásának képessége.”

A szervezett társadalomban, az

általános választói jogosultság biztosítja azt a demokratikus életformát, — mutatott rá előadása további során a belügyminiszter — amikor az egyén, legyen az értelmiségi, tanult, vagy kétkézi munkása a társadalomnak egyenlő feltételek mellett, képességeihez mértén vehet részt a magaformálta közösség életének irányításában.

— Bebizonyosodott, — mondotta befejezésül, — hogy azok a legkülönbözőbb tehetségű nők és férfiak, akik kunyhóban laknak, gyárban, bányában, tanyán dolgoznak és tapasztalataikat a közösség érdekének szolgálatára bocsátják értékes munkatársai azoknak, akik tisztán értelmi képességeikkel vesznek részt reményeink városának építésében és ugyanolyan elszánt védelmezői a szabadságjogoknak.

Az Egyházi Központi Szervezet ülésezésével egyidőben tartotta évi közgyűlését a Vasárnapi Iskola Szövetség, melyen elhatározták, hogy a Szövetség, mely eddig, mint autonóm testület működött, egyesül az Egyházi Központi Szervezettel.

Ugyancsak ezidőben tartották közgyűléseiket „Az Ifjúsági Szövetség” és a „Nőszövetség” is, melyeken az elmúlt év szociális, segítő munkaeredményeiről számoltak be.

Országos ifjusági napok Dunapatajon

A Brassai Sámuel Unitárius Ifjúsági Egység, a kiskőrösi szabadművelődési hivatallal karöltve, július 4—6. napjain országos ifjúsági konferenciát rendez a dunapataji fiatal egyházközségünkben. A konferencia célja az ifjúság problémáinak megvitatása mellett az unitárius összefogás ápolása, együttműködés az egyetemes egyház vezetői és tagjai, valamint az ifjak és öregek, a falu és a város unitáriusága között.

A háromnapos összejövetel délelőtti istentiszteletek vezetik be, melyeken a Duna-Tiszamenti egyházkör lelkészei szolgálnak. A megnyitó istentiszteleten Barabás István budapesti lelkész, a dunapataji egyházközség megszervezője hirdeti az ígét. Egyesületi ülések, nyilvános előadások, vitadélutánok, unitárius problémák, örök értékeink bemutatása, komoly munka és vidám szórakozás teszik változatossá e napok gazdag eseményhalmazát. Előadások hangzanak el Kriza Jánosnak, a múlt század nagy püspökének Vadrózsáiról, Orbán Balázsról, a legelső magyar tájkatatóról, Bartók Béláról, a legnagyobb magyar és unitárius népdalgyűjtőről, Balázs Ferencről, aki felkereste a világ ifjúságát, továbbá a kereszténység szociálmusáiról, az ifjúság feladatairól a centennárium évében, a világ unitárius ifjúságáról, és más időszerű kérdésekről.

Az előadók közt szerepelnek: dr. Csiki Gábor esperes, Gyallay Domokos író, a Petőfi Társaság tagja, Ferencz József, Kereki Gábor, Bencze Márton és Huszti János lelkészek, Gegusné Veress Éva, a kultuszminisztérium művészeti előadója, Zsigmond Kálmán, Pest megye szabadművelődési felügyelője, dr. Borbély Andor kollégiumi igazgató, Sütő-Nagy László újságíró, az ifjúság vezetői közül pedig ifj. Gidó Béla jogszigorló, az egyesület elnöke, Kiss József szigorló állatorvos, alelnök, Bartha Zoltán szigorló vegyész mérnök, főtitkár, Vadady Veronika, a külügyi szeminarium hallgatója.

Estéknél előadás keretében vászonra vetítik a Székelyföld szépségeit és táborüzet rendez — Veress Ákos parancsnok vezetésével — a János Zsigmond cserkész csapat. Vasárnap este vidám népi esttel zárják be az ifjúsági napokat. Itt többek közt bemutatják az erdélyi csüddöngölőt és a maroszeiki verbunkost.

A konferenciára meghívták dr. Kiss Elek kolozsvári püspököt s az erdélyi és más külföldi unitárius ifjúsági egyesületeket. Vendégeket szívesen látnak a nagyközönség köréből is.

Jelentkezéseket június 30-ig fogad el az egyesület elnöksége (Budapest, IX., Hőgyes Endre-utca 3. Unitárius Misszióház), ahol az érdeklődőknek készséggel szolgálnak felvilágosítással. A konferencia részletes munkarendjét lapunk jövő számában közöljük.

Torda-aranyosi egyházkör

I.

Egyike ősi egyházköreinknek. Az egyházkör szellemi központjában Tordán hirdette meg a vallás szabad gyakorlásának jogát az országgyűlés 1568-ban. Hajdan Tordán híres unitárius középiskola működött századokon keresztül, Torockón pedig neves aliskola. Ma e két iskola hagyományait a nép gyermekeinek nevelését a Magyar Népi Szövetség létesítette kövendi magyar tannyelvű állami középiskola eleveníti fel, melynek vezető tanárai között sok az unitárius, létesítésében pedig Bende Béla kövendi lelkész, román nemzetgyűlési képviselőnek vannak elvülhetetlen érdemei.

Az egyházkör élete az elmúlt évtizedben nagyon hányattatott volt. Az 1940. évi bécsi döntés után Torda lett a délerdélyi unitárius egyházi élet központja és a Tordán lakó dr. Gál Miklós egyházi főgondnok és Arkosi Tamás sinfalvi lelkész, esperes-közügyigazgató az egyházrész vezetői, Lőrinczy Dénes tordai lelkész az egyházi titkár-előadó.

A háborús cselekmények következtében tordai és komjátszegi templomaink megsérültek, de általában sokat szenvedett az egész aranyosvidéki lakosság, mert a harcok hetekig tartottak az egyes falvak környékén. Azok a délerdélyi magyarok és unitáriusok, akik 1940—1944. között elhagyták lakóhelyüket, az akkori fasiszta intézkedések miatt, nagyrészt hazatértek, s folytatták régi munkásságukat.

Az egyházkör lelkészei és tanítói sokat szenvedtek a háború viszonyosságai következtében. Lőrinczy Dénes tordai lelkész hadifogságból szerencsésen már hazakerült, ellenben Székely Sándor lelkész még ott van és Fodor Árpád lelkész súlyos betegségről sőt elhunytáról is érkeztek meg nem erősített hírek.

A háborús cselekmények következtében elhunyt az egyházkör egyik jeles és érdemes lelkésze: Pataki András várfalvi lelkész, aki egyenes, határozott fellépésével mindenütt csak barátokat és tisztelőket szerzett.

Az egyházkör esperese ma is Arkosi Tamás sinfalvi lelkész, felügyelő gondnokai: dr. Tamás István alsójárai ügyvéd és Inczeffy Károly tordai gyógyszerész, jogtanácsosa: dr. Adorján Géza tordai ügyvéd, aki a sok gondot okozó szindi Bors-hagyaték ügyeit is intézte sok utánjárással.

Az egyházkör területén működött kevésszámú unitárius népiskolánk ma is működik és tanítói áldozatos munkával végzik kötelességüket.

Protestáns Egyházi Hiradó

cimen könyvnyomatos jelenik meg, mely a magyarországi protestáns egyházak hivatalos tájékoztatója a külföldi eseményekről. Ezekből adunk olvasóinknak közre:

Finnország ma.

Ma Finnországban a szellemi légkör világosabb, mint évekkal ezelőtt. Bizonyos örök igazságokat ma világosabban látnak, mint régen. Az élet alapértékeinek kérdésében világosabb és egységesebb lett a felfogás. A dolog lényegét érintve: a keresztény életfelfogásnak és befolyásnak nagyobb lehetőségei vannak, mint azelőtt. A kulturális élet képviselői a tudományban és a művészetekben a keresztény értékek iránt nagyobb megértést tanúsítanak. A régi istenek halottak s az ember a maga gyámoltalanságában az egy Isten után vágyódik. Fordulat állapítható meg a munkáspártok magatartásában. Bár az egyházból az utolsó 23 év alatt csak kevés kilépést jegyeztek fel, mégis tapasztalható tény volt, hogy a munkáspártok idegenkedéssel álltak a vallással szemben. Ma a szociáldemokrata párt, mely a munkásság között állandóan növekvő tényező, pozitív álláspontot foglalt el az egyház mellett. Lapjaik nyitva vannak vallásos cikkek számára. A párt keresztény szónokokat hív meg gyűléseire. Az idők jelének kell azt is tekinteni, hogy egy szociáldemokrata vidéki újság ebben az évben

egy evangélikus lelkészt kért fel főszerkesztőjének. (Ecumenical Press Service. Nr. 2.)

Az angliai egyházak együttműködése.

A múlt év végén dr. Fischer canterbury érsek javasolta, hogy az anglikán és az angol szabadegyházak együttműködését lehetővé kell tenni. A javaslat két lényeges pontja: 1. Az összes egyházak kötelezzék magukat, hogy lelkészeik ordinációját valamelyik püspök által felülvizsgálattadják. Emellett minden egyház belső szervezete érintetlen marad. 2. A csatlakozott egyházak minden lelkészének késznek kell lennie arra, hogy a testvéregyházban is tartson istentiszteletet és kiszolgáltassa a szentségeket. Sok nagyvárosi gyülekezetben merült fel az a kívánság, hogy a különböző felekezetek papjai egymást kiegészíthessék. Egyesek véleménye szerint, ha az az együttműködés hivatalos lesz, várható az anglikán egyház anglikatolikus oldala felől megnyilvánuló ellenállása. Ennek a kérdésnek kirobbanása arra is jó lesz, hogy megnyilvánuljon: milyen kevesen vannak az anglikán egyházban, akik Rómához húznak. Miután pedig a hívek között a lelki együttműködés sokkal nagyobb mértékű, mint gondolnánk, ideje, hogy az együttműködés készsége a papokra is átragadjon. (Ecumenical Press Service, Nr. 5.)

Mosolygó Székhelyföld

(Régi esetek.)

Almosan baktatott ki Héjjasfalváról az udvarhelyi vonat; szinte a szokottnál is lassabban és eszébe se jutott, hogy nekiiramodjék. Az egyik utas megkérdezte a jegyvizsgálásra érkező kalauztól:

— Mi baja ennek a kávédarálónak, hogy ennyire mászik?

— Nem tudom, kérem — hangzott a szintén székelő kalauz válasza, — de uraságodnak szabadságában áll gyalog tovább folytatni az útját.

— Nem fogadhatom meg szíves tanácsát, — mondotta méltán az utas, — mert Udvarhelyen csak a vonat érkezési idejére várnak.

o - o

Elt Arkoson egy vénülő legény, aki a munkával nem a legjobb viszonyban állott, de annál inkább szeretett dicsekedni lőfő eleinek tetteivel. Ha valahol szóhoz jutott, egyebet sem lehetett tőle hallani, mint azt, hogy: „A nagyapám nagyapja így... a nagyanyám nagyapja úgy... dolgozott, ilyen-olyan vitéz volt”... Egy törökbüza-fosztó őszi estén betalálkozott a legény a szomszédba és ott is belekezdett őseit magasztaló történeteibe. A hallgatóság egy darabig nyugodtan végezte a fosztást, egyszer azonban megszólalt a házigazda:

— Te ecsém, ha a családod dolgait hallom, örökkétig eszembe jut a pityóka.

— A pityóka-e? S ugyanbiza miért?

— Csak azért, ecsém, mert a java annak es a föld alatt van.

o - o

A brassói pályaudvaron a Barcaságból hazafelé igyekvő székelő kaszások szaladtak neki az indulásra készülő háromszéki vonatnak. Helyet nem igen láttak másutt, csak az első osztályú kocsiban. Benyomakodtak hát.

A vonat mellett sétáló kalauz utánuk kiáltott:

— Álljanak meg, kietek nem oda valók!

Megfordult az egyik székelő kaszás és visszaszólt:

— Ki a suly mondta, hogy idevalók vagyunk? Ha nem tudná: mi uzoniak vagyunk.

Biró Lajos hódmezővásárhelyi lelkész atyánkfia, kinék egészsége megromlott és így lelkészi szolgálatát sem tudja jelenleg ellátni. „Virágok” és „A halál szemüvegén át” című könyveit kiárusítja. A könyv megrendelhető a szerzőnél (Hódmezővásárhely, Unitárius Lelkeszi Hivatal). Eladási ára 4 forint. Kérjük hiteinket, hogy a könyvek megrendelésével lelkész atyánkfiait segíteni szíveskedjenek.

A budapesti egyházközség adófizetési tájékoztatója

Az egyházközség ezúton is tisztelttel értesíti a híveket, hogy az egyházi adó továbbra is változatlanul havonta fizetendő. A havi adó összege a hívek mindenkori havi összjövedelmének egy százaléka. Egyházi adót köteles fizetni minden 20 éven felüli egyháztagnak, ha külön jövedelme, külön vagyona, vagy önálló hártartása van. A vegyes házas-ságban élő nem kereső feleség férje havi jövedelmének félszázalékát fizeti havonta. A templomtárolás ismét megkezdett és folytatni szándékolt munkája újabb súlyos terheket ró a köztudomás szerint amugy is nehéz anyagi helyzettel küzdő egyházközségre, amelynek egyetlen jövedelmi forrása az egyházi adó. Az előjáróság ezért kéri és elvárja, hogy minden 20 éven felüli egyháztagnak pontosan tegyen eleget adófizetési kötelezettségének. Az adó fizethető személyesen a lelkészi irodában (V. Koháry-utca 2-4., II. em.), vagy a kiküldött 30.400. számú postatakarékpénztári csekklepon. Az adóhátralék beszédésével az egyházközség bizonyos esetekben megbizta Torday Tibor afiát, ha tehát nevezett a híveknél jelentkezik, a hátralék kezeibe lefizethető. Az adóhátralék egyébként a fennálló törvényes rendelkezések értelmében közigazgatási úton (végrehajtóval) is behajtható. Az előjáróság hiszi és reméli, hogy az adófizetésre kötelezett hívek átérzik az egyházközség gondjait-bajait és késedelmeskedésével senki sem kényszeríti az egyházközséget arra, hogy az adóhátralék behajtásának ehhez, az unitáriusoknál szokatlan útjához folyamodjék.

UNITÁRIUS ÉLET

A lap tulajdonosa a Magyarországi Unitárius Egyház.

Felelős szerkesztő és kiadó:

Kereki Gábor.

Budapest, V., Koháry-utca 4.

Évi előfizetési díja: 12 forint.

Nyomatott Máté Ernő könyvnyomdájában, Budapest, VIII., József-u. 41. szám. — Telefon: 137-878.

CIM:

Zsuzsanna

III. Lajos u. 17-19

Fokozottabb erkölcsi felelősséget

„Az újkor embere bámulatos tudásának megszerzése és alkalmazása során még nem jutott a mélyebb megértés birtokába. Következésképpen nincs teljes birtokában annak, hogy a nagyobb hatalom fokozottabb felelősségre kötelez, az erkölcsi törvénnyel és az örökkévaló princípiumokkal szemben.

Amennyiben pedig ez a nemzedék ezt teljesen meg nem érti, a csodálatos tudományos vívmányok az emberi kultúra pusztulását idézhetik elő.”

(J. Chuter Ede, Anglia jelenlegi munkáspárti kormányának belügy-minisztere, unitárius hittestvérünk.)

JÉZUS VALLÁSA

Ha a keresztény felekezeteknek ahelyett, hogy a múltból vennék, ma kellene megfogalmazniuk hittételeiket, lehetetlen feladat elé kerülne nek, mely kísérlet vagy teljes zűrzavarhoz, vagy végül is az unitarizmus-hoz vezetne. Az unitáriusok helyzete volna a legkönnyebb, mert ők Jézushoz mennének vissza, ahhoz a valláshoz, melyet Jézus tanított, vagyis hitelveiken ma sem kellene változtatniuk semmit.

(E. M. Wilbur: Az unitarizmus története.)

Amerikai Unitárius testvéreink adományából a constanzai kikötőn keresztül Erdélybe is megérkezett az első segélyszállítmány, mely már szét is osztott a rászorulóknak, elsősorban nyugdíjas belső emberek, többgyermekes lelkész, tanár és tanítócsaládok és a városi gyülekezetek szegénysorsú tagjai között. A szállítmány átvételét és a szétosztás irányítását dr. Kiss Elek püspök úr irányítása mellett, dr. Szathmáry János jogtanácsos és Csifó Nagy László egyházi titkár végezték nagy körültekintéssel.

A nevelésügyi bizottság javasolta a kolozsvári E. K. Tanácsnak a népiskolák első és második osztálya számára dr. Erdő János és Lőrinczi László által szerkesztett vallástani kézikönyv kiadását. A kiadás egyedüli akadályá romániai nehéz gazdasági helyzet.

A kövendi középiskola mellett, melynek létesítésében Bende Béla lelkész, romániai parlamenti képviselőnek van nagy érdeme, a romániai Magyar Népi Szövetség most Okládön is középiskolát állított fel,

melynek igazgatását Kelemen Imre lelkész végzi, az előadó tanárok között dolgozik Kelemenné Bedő Boriska, okl. lelkész is.

Békéscsabán május 16-án istentiszteletet tartott Bajor János füzegyarmati lelkész. Kevésszámú, de lelkes hívünk él e városban, nagyrésztük a háború befejezte után került oda.

A kolozsvári templomban tartott konfirmációi ünnepélyen 57 növendék járult első ízben az úrasztalhoz. Sebe Ferenc vallástani lelkész és dr. Erdő János esperes, középiskolai vallás tanár gondos előkészítő munkája eredményeként. Főispánok püspök úr bocsájtotta el a lelkes ifjú sereget, mely ez alkalommal a kolozsvári egyházközség javára saját keresetéből szép adományt tett.

Az amerikai unitárius segélyakcióval folytatott levelezés következtében rövidesen sor kerül Csifó Nagy László egyházi titkár és dr. Ébert Lajos, ügyvéd, bukaresti jogügyi megbízottunk amerikai útjára.

A történelem ítélete

Az „Amerikai Hall“-ban megörökített világhírű halhatatlanok egyharmada: unitárius. Dr. Ellsworth Huntington, a Yale-i egyetem tanára írja, hogy „az amerikai unitáriusok százötvenszer több vezetőegységűt adtak az Egyesült Államoknak, mint a lakosság többi része. Az unitárius lelkészek pedig — felekezeti viszonylatban — majdnem ezerötszázszor többet. Azt hiszem azonban, hogy a múltjuk ez a tanúságtétele közülünk senkit sem elégít ki, mert nem az a fontos, ami volt, hanem az, hogy mi mit cselekszünk a jelenben. Nem a múlt történelmének öröksége szerint jogunk megítélni minket, hanem bírálatot mond tetteinkről az a történelem, melyet mi csinálunk.”

TABLE OF CONTENT: A report of the Annual Meetings of the General Assembly of Unitarian and Free Christian Churches in London and extracts from the addresses of the President Lawrence Redfern and of the Rt. Hon. J. Chuter Ede. — The activity of the American

Unitarian Service Committee in Hungary. — The Yearly Conference of the Unitarian Youth at Dunapataj. — The Torda-aranyos district of Transylvania — News from the Oecumenical Press Service. — Pictures from Transylvania — News.